

IPO: verre maar goede buur (NLJ 05-10-1990)

Lidune Korpel.

In 1957 werd het Instituut voor Perceptie Onderzoek (IPO) opgericht. De onderzoekers daar willen zo veel mogelijk te weten zien te komen over hoe mensen horen, zien, informatie verwerken, spreken en apparaten bedienen. Met al die kennis kunnen programmatuur en apparatuur beter afgestemd worden op de gebruiker (in plaats van andersom!).

Op het eerste gezicht lijkt het IPO zich in niets te onderscheiden van andere gebouwen op het TUE-terrein. Alleen de loopbrug ontbreekt. Dat is een direct gevolg van de 'status aparte' van het instituut. Behalve vakgroep

Perceptieleer van de Technische Universiteit Eindhoven, mag het zich ook onderdeel van Philips Research noemen. Dat maakt ons een wat verre maar goede buur van het Nat.Lab.

De organisatievorm van het IPO is uniek in Nederland: een bedrijf (Philips Research) en een overheidsorganisatie (Technische Universiteit Eindhoven) werken zeer nauw samen. Zo heeft het IPO zijn gebouw van de TUE, maar alle apparatuur is van Philips.

Ook is de ene helft van de IPO-medewerkers in dienst van een andere werkgever dan de andere helft.

In de praktijk is van deze tweedeling weinig te merken. Net zoals op het Nat.Lab. werken onderzoekers en hun assistenten samen in disciplinegroepen, die ook toegepast onderzoek doen: Horen en Spraak, Zien en Lezen, Cognitie en Communicatie. Daarnaast bekijken aparte themagroepen, Informatie-ergonomie en Communicatiehulpmiddelen, hoe zij praktijkproblemen goed op kunnen lossen. Ook werkt het IPO nationaal en internationaal samen met een groot aantal onderzoeksinstituten, onder andere in het kader van enkele Europese projecten. Een tentoonstelling over het IPO-onderzoek en een brochure over lopen zijn typische voorbeelden van kennisoverdracht naar de maatschappij.

Het IPO wil de techniek afstemmen op de mens. Mensen staan voortdurend in contact met hun omgeving. Ze luisteren, kijken, lezen, begrijpen en onthouden informatie (waarneming of perceptie). Op die indrukken baseren ze weer handelingen zoals spreken en schrijven. Deze communicatie tussen de mens en zijn omgeving loopt echter steeds vaker via een apparaat. Denk aan de vergadertelefoon, de televisie, CD-Interactive, de elektronische agenda of een loep voor slechtzienden.

'De techniek staat voor niets' is een veel gehoorde kreet. Toch zullen we bij alle technische vernieuwing ook rekening moeten houden met de mogelijkheden en beperkingen van de mens die de techniek gebruikt. Interactieve lees oefeningen waar geen kind mee overweg kan, schieten hun doel voorbij. Hetzelfde geldt voor kunstmatige spraak die zo onnatuurlijk klinkt, dat mensen er zich eerder aan storen dan dat ze ernaar luisteren. En een scherp beeld met een lage helderheid ziet er niet goed uit. Geen wonder dus, dat het instituut naast fysici, elektrotechnici en informatici ook psychologen en taalkundigen in dienst heeft. En dat het ook bij experimenten altijd weer draait om de menselijke proefpersoon. Misschien maakt dat het IPO-onderzoek extra boeiend.